

TOREK ZA SKLADNOST

Redno mesečno srečanje za člane strokovne skupnosti EISEP

4. maj, 2021

eisep

EVROPSKI INŠTITUT ZA SKLADNOST
IN ETIKO POSLOVANJA

ODZIVANJE NA INCIDENTE NESKLADNOSTI

1. Odzivanje v konkretnem primeru
2. Sprejem sistemskih ukrepov: analiza korenskih vzrokov
⇒ okrepitev notranjih kontrol, spremembe v pravilih,
procesih, usposabljanju ipd.

eisep

EVROPSKI INŠTITUT ZA SKLADNOST
IN ETIKO POSLOVANJA

Kontekst širšega programa skladnosti poslovanja

- i. **Določena pravila in postopki za doseganje skladnosti** (če ni jasnih pravil ali mehanizmov za njihovo uveljavitev, potem težko govorimo o neskladnostih ali kršitvah);
- ii. **Opredeljena in ocenjena področja tveganj za skladnost in integriteto** (osnova pri določanju tolerance in doslednosti za odzivanje na potencialne neskladnosti, različne po obliki in teži);
- iii. **Primerna stalna komunikacija in izobraževanja** s tega področja (če podjetje zaposlenim in drugim ne daje jasno vedeti katere zahteve skladnosti in etičnosti veljajo pri poslovanju in zakaj so pomembne pri njihovem delu, tudi težko govorimo o kršitvah oziroma o nameri kršitelja, vprašljiva pa je tudi skrbnost odgovornih oseb);
- iv. **Jasno opredeljena področja kršitev – po vrsti in teži kršitve** (torej konkretna opredelitev, kaj se sploh razume kot kršitev skladnosti ali integritete);
- v. **Sistem za naznanitev neskladnosti** s strani zaposlenih in drugih deležnikov pri poslovanju, s predvidenimi **ukrepi za zaščito prijavitelja** pred povračilnimi ukrepi (po številnih raziskavah je to najučinkovitejši način zgodnjega zaznavanja neskladnosti);
- vi. **Mehanizmi notranjih kontrol, skrbnih pregledov in spremljanja ali nadzora skladnosti** poslovanja (prav tako ključnega pomena za interno zaznavanje šibkosti ali že nastalih neskladnosti ter za odvracanje negativnih posledic).

Opredeljen postopek, pooblastila in viri za odkrivanje in odzivanje na kršitve

- i. Način zaznavanja / odkrivanja nepravilnosti
- ii. Kriteriji za **preliminarno obravnavo** potencialne kršitve ali neskladnosti
- iii. **Protokol** ob zaznavi kršitve ali neskladnosti -> testiranje!
- iv. Določene **vloge, jasna pooblastila z izrecno opredelitvijo** posameznih skupin notranje-preiskovalnih ravnanj, dostopov (uprava, kadrovska in pravna služba, služba za korporativno varnost, funkcija skladnosti, IT služba...)
- v. **Sredstva** za najem specialistov, izvedencev, prevajanje, IT podporo...
- vi. Postopek preverjanja dejstev in okoliščin ter notranje preiskave vodijo za to **usposobljeni in izkušeni kadri**
- vii. Opredeljen **krizni komunikacijski načrt**

eisep

EVROPSKI INŠTITUT ZA SKLADNOST
IN ETIKO POSLOVANJA

Dejanska izvedba odzivanja /notranje preiskave

- Preverjanje dejstev in okoliščin
- Uporaba v naprej opredeljenih metod in pristopov (*zapečatenje pisarn, računalnikov, pregled službene e-pošte, dokumentov, razgovori, uporaba detektiva...*)
- Sledenje v naprej opredeljenim fazam
- Dokumentiranje
- Vključevanje odnosa zaupnosti! **zunanji odvetniki, ko je to potrebno*
- *Izvajanje kriznega komunikacijskega načrta*

eisep

EVROPSKI INŠTITUT ZA SKLADNOST
IN ETIKO POSLOVANJA

Sprejem ukrepov

- Posamično: disciplinska obravnava, pravna sredstva, usposabljanje
- Sistemsko: izboljšanje notranjih kontrol, spremembe pravilnikov, postopkov, pogojev poslovanja, IT protokola, splošno usposabljanje in komuniciranje

eisep

EVROPSKI INŠTITUT ZA SKLADNOST
IN ETIKO POSLOVANJA

Iz razprave (1)

- Pomembna je IT podpora za evidentiranje in upravljanje z incidenti; profesionalnost, objektivnost, sledljivost, zaščita podatkov! (ustrezen case management);
- Z vidika objektivnosti je velikega pomena vnaprej usklajen in potrjen ‚Pravilnik o obvladovanju prevar‘ ali podobno;
- Pomembno je tudi natančno opisati preiskovalne metode, da se kaj ne izkaže za sporno ali nesprejemljivo, ko dobiš primer in ga moraš ustrezno raziskati; ukvarjati se z izzivi iz razmerja s sindikati, organizacijska kultura!
- Izrazoslovje! Nekje namesto notranje preiskave uporabljajo termin ‚pregled‘;
- Pri vzpostavitvi procesa odzivanja na incidente je pomembna vključitev internih deležnikov in da si vzameš čas za dialog; tudi vnaprej pripravljene komunikacije, ki na primeren način to predstavijo;
- Osredotočenost na incidente kot na tveganje, ki ga je potrebno obvladovati (poslovne izgube, poškodovanje ugleda; pojav t.i. ‚etičnih heckerjev‘).

Iz razprave (2)

- Člani uporabljajo tudi zunanjega izvajalca za namen izvedbe notranje preiskave (razlog: resursi, specifična znanja, izkušnost in tudi objektivnost; da se interni resursi ne ,zapeenjajo' s sodelavci);
- V nekem primeru uporabljajo za obravnavo primeov komisijo, katere član je compliance, pa tudi predstavnik sindikata (?), preiskovalec pa je interni resurs;
- Vprašanje preiskave računalnika... nekje izdelajo kopijo za namen raziskave, da ,osumljenec' nima priložnosti kaj uničiti; primerno soglasje zaposlenih glede uporabe službenih IT virov za službene namene je potrebno predhodno imeti (že pri zaposlovanju)
- Član opozarja, da gre pri postopkih notranje preiskave za delo z visokim tveganjem in visokim stresom, zato je nujno da ste za to visoko usposobljeni in izkušeni, sicer ,ne počnite tega sami doma' 😊
- Dober protokol zaupnosti je pri obravnavanju incidentov velikega pomena!

